

„Eesti Päevaleht“, 5. II '05

Laupäev

TEKST:

Miriam Tally

Esietenduse eel tunneb Tõnis Kaumann, et parandused ja täiendused, olgu siis dekoratsioonide või muusika poolel, ei lõpe kunagi.

Lasteooper poisist, kes muutub Napoleoniks

Lasteooper poisist, kes muutub Napoleoniks

Kohe-kohe jõuab rahvusooperis lõpule Tõnis Kaumanni lasteoperi “Mina – Napoleon!” prooviperiood. Lavataguses elus antakse veel viimast lihvi nii dekoratsioonidele kui ka muusikalisele poolele.

“See ooper on nagu elav organism, kogu aeg käivad väikesed parandused ja täiendused,” ütleb helilooja Tõnis Kaumann ooperi esiettekande eel.

Lasteoperi algne idee pärineb lavastaja Neeme Kuningalt, libreto kirjutas Villu Kangur. Kui süžee lühidalt kokku võtta, siis on ooperi peategelaseks tavaline väike koolipoiss, kes ühtäkki muutub Napoleoniks ja satub põnevatesse seiklustesse. Peategelaste, väikeste Napoleonide koolitamiseks tegutses eelmisel sügisel “Napoleonide akadeemia”, kus poistele pakuti rolli õppimise kõrval ka muud tegevust. “Akadeemia n-ö ideoloog oli ikkagi Neeme Kuningas, ehki minagi olin seal juures ja kan-

nustasin poisse, kui vaja,” ei salga Kaumann oma osalust täielikult. Lõplik peaosaliste valik suurest rühmast tehti ühiselt. “Poisid on tublid, kõik jääb hästi meelde, mida peab laval teema,” kiidab helilooja väljavali tud nelja Napoleoni. “Siin on ikka oluline karakter ja julgus. Nende katsetega tuli palju üllatusi, kes “avanes”, kes mitte. Üldiselt ei ole ju eesti lapsed väga avatud.” Peaosatäitja vokaalpartii polevatki Kaumanni sõnul nii raske, küll aga on poisi osaluse maht kogu tervikus suhteliselt suure kaaluga.

11. veebruaril esietenduv “Mina – Napoleon!” on Kaumanni esimene täiemahuline ooper. “Iga päev just ooperit ei tellita,”

põhjendas Kaumann, miks ta pakkumise entusiastlikult vastu võttis. Oluline oli ka tulevase ooperi vaadatavus. “Nii minu kui ka teatri soov oli teha lasteoper, sest lastetükkidel on päris palju publikut. Ei tasu ju teha midagi sellist, millel pole üldse publikut,” valgustab helilooja šanri valikut. “Me loodame seda etendust mängida ka järgmisel hooajal, nii et see pole ainult ühekordne projektitükk,” lisab ta.

Mitte ainult lastele

Samas pole ooper Kaumanni sõnul suunatud üksnes lastele, vaid valmistab elamusi ka nende vanematele. “Siin on ideid ja asju, mida lapsed ja täiskasvanud mõistavad erinevalt,” põh-

jendab ta. Näiteks on ta kasutanud stiilviiteid ja tšitaate muusikaajaloost: killukeksi “Traviatast”, vene laulukestest, Prantsuse lossistseenis kõlab ühtäkki marseljees üsna veidrass kuues. “Nendega sai proovides esialgu päris palju nalja, kui keegi ära tundis,” muigab ta. “Mul on suur hulk oopereid lihtsalt peas, ekstra selleks otstarbeks pole ma küll midagi uurinud.” Samas arvestas helilooja üsna täpselt konteksti, et laval ei kõlaks “vale viis ega kole bass”, mis võiks lapsi ooperist eemale peletada. Kaumann usub, et 90 protsenti ajast on ooperi meloodia ikkagi kergesti jälgitav ning ehk leidub ka laule, mida saab ise järele vilistada. ●